

NYUGDÍJ KISOKOS

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGDÍJSZOLGÁLTATÁSOK

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében az alábbi nyugdíjszolgáltatások megállapítására van lehetőség:

saját jogú nyugellátás:

- az öregségi nyugdíj (ide értve a nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíját),

hozzátartozói nyugellátások:

- az özvegyi nyugdíj,
- az árvaellátás,
- a szülői nyugdíj,
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások,
- az özvegyi járadék.

I. SAJÁT JOGÚ ELLÁTÁSOK

- **Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyek öregségi nyugdíja**
- **A nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíja**

1. Öregségi nyugdíj

Öregségi nyugdíjra jogosultságot több feltétel egyidejű teljesítésülése esetén lehet szerezni, ezek:

- az előírt nyugdíjkorhatár betöltése,
- az előírt minimális szolgálati idő, és
- a fennálló biztosítási jogviszony megszűntetése.

Ki jogosult öregségi teljes nyugdíjra?

A fent felsorolt jogosultsági feltételekkel rendelkező személy, ha legalább 20 év szolgálati időt szerzett.

Ki kaphat öregségi résznyugdíjat?

A jogosultsági feltételekkel rendelkező személy, ha legalább 15 év szolgálati időt szerzett.

Miért vált indokolttá a nyugdíjkorhatár emelése?

A nyugdíjrendszer hosszabb távú fenntarthatóságának egyik legfontosabb eszköze, hogy legalább a várható élettartam emelkedésével arányosan emelkedjen a nyugdíjkorhatár is.

Az egyes korosztályoknak mennyi az öregségi nyugdíjkorhatára?

A korhatáremelés születési évjáratonként 6 hónapos fokozatos emeléssel valósul meg:

EKKOR MEHET NYUGDÍJBA

www.kisado.hu/nyugdij.html

Születési év	Életkor 2017-ben	Öregségi nyugdíjkorhatár	Öregségi nyugdíjra jogosultság időpontja
1954	63	63,5	2017. II. félév 2018. I. félév
1955	62	64	2019
1956	61	64,5	2020. II. félév 2021. I. félév
1957	60	65	2022
1958	59	65	2023
1959	58	65	2024
1960	57	65	2025
1961	56	65	2026
1962	55	65	2027
1963	54	65	2028

A korhatár-emelés hatása az özvegyi nyugdíjasokra (1.) és a prémiumévek programban (Pép.) résztvevőkre (2.)

1. Az özvegyi nyugdíj feléledése során az özvegyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt a jogszerző halálakor hatályos jogszabályok alapján kell megállapítani. Ha tehát az özvegyet időközben érinti is a korhatár-emelés, az özvegyi nyugdíj feléledése szempontjából továbbra is azt a korhatárt kell figyelembe venni, amely a jogszerző halálakor vonatkozott az özvegyre.
2. Azon személyek esetén, akiket a korhatáremelés vagy az előrehozott öregségi nyugdíj megszűnése úgy érint, hogy a Pép. szerződésük lejárata korábban bekövetkezne, mint a jogszabály-módosítások következtében elérhető öregségi nyugdíjkorhatáruk, munkavégzésre irányuló jogviszonyuk megszűnése időpontjának – a korábbi megállapodástól eltérően – az öregségi nyugdíjra jogosultságuk megszerzésének időpontját kell tekinteni (tehát a szerződése automatikusan meghosszabbodik).

Ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy a munkavégzésre irányuló jogviszony ezen időpont előtt valamely, a Péptv.-ben szabályozott okból megszűnjön.

2. A nők 40 év jogosultsági idővel igénybe vehető kedvezményes nyugdíja Ki jogosult a 40 éves kedvezményes nyugdíj igénybevételére?

Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő, aki

- legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik, és
- azon a napon, amelytől a nyugdíjat megállapítják, biztosítási jogviszonyban nem áll.

Mely esetben nem állapítható meg a kedvezményes nyugellátás?

A 40 éves kedvezményes nyugdíj nem állapítható meg, ha a kereső tevékenységgel szerzett szolgálati idő nem éri el a 32 évet, olyan nő esetén pedig, akinek a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, a 30 évet.

Mi számít jogosultsági időnek?

Jogosultsági időnek minősül

- a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal, valamint
- terhességi-gyermekágyi segélyben (2015. január 1-jétől csecsemőgondozási díjban),
- gyermekgondozási díjban,
- gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő támogatásban
- gyermeknevelési támogatásban
- a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött idővel vagy
- ezekkel egy tekintet alá eső, 1998.január 1-jét megelőzően szerzett szolgálati idő.

A jogosultsági idő - ha a jogosult a saját háztartásában 5 gyermeket nevelt - 1 évvel, minden további gyermek esetén további 1-1 évvel, de összesen legfeljebb 7 évvel csökken.

Kit tekintünk saját háztartásban nevelt gyermeknek a jogosultsági idő kiszámítása során?

Saját háztartásban nevelt gyermeknek azt a vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeket kell tekinteni, aki a jogosulttal életvitelszerűen együtt élt és annak gondozásából rendszeres jelleggel legfeljebb csak napközbeni időszakokra került ki, vagy személyére tekintettel családi pótlékot folyósítottak.

Milyen időszakot tekintünk keresőtevékenységgel járó, vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett jogosultsági időnek?

A fentiek alkalmazása során, kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett jogosultsági időnek

- a) az 1997. december 31-ét követően az 1997. évi LXXX. törvény. 5. § (1) bekezdés a), b) és e) - i) pontjában, valamint (2) - (3) bekezdésében meghatározott jogviszonyban töltött idő (pl. munkaviszony, köztisztviselői, közalkalmazotti

jogviszony) - ideértve az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatást, az egyszerűsített foglalkoztatást, a szakmunkástanuló és a szakközépiskolai tanuló kötelező nyári gyakorlatát, továbbá a Tbj. 1998. január 1-je és 1999. december 31-e között hatályos 7. § (2) bekezdése szerinti biztosítási időt is;

b) az 1998. január 1-jét megelőzően a 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet 12.§-ában felsorolt jogviszonyokban töltött időtartamok minősülnek (Ilyenek például a kisiparosként, a magánkereskedőként, a gazdasági munkaközösség tagjaként, az ipari és szolgáltató szövetkezeti szakcsoport tagjaként, a kisszövetkezet tagjaként, a külföldi munkavállalóként, az ügyvédi, illetőleg a jogtanácsosi munkaközösség tagjaként szerzett szolgálati idők.).

A felsorolt jogviszonyokon kívül jogosultsági időnek minősül:

- a prémiumévek programban való részvétel időtartama függetlenül attól, hogy a résztvevőt munkavégzésre kötelezték vagy sem,
- az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás ideje, vagyis az ezen időszakban végzett alkalmi munkavállalói napok,
- az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény hatálya alá tartozó munkavégzés időtartama,
- a gyermekgondozási segély folyósítása alatti - a vonatkozó jogszabályban engedélyezett - munkavégzés időtartama (figyelemmel arra, hogy ilyen esetben a gyges munkavégzéssel azonos időtartamra eső folyósítási idejét „gyermekneveléssel töltött időként” a szolgálati idő kétszeres számításának tilalma miatt nem lehet beszámítani),
- a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagként egyébként szolgálati időnek minősülő időtartam azzal, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tag esetén kizárólag a tagság időtartama minősül jogosultsági időnek, az első belépés teljes naptári éve nem,
- a szakmunkástanuló, a szakközépiskolai tanuló kötelező nyári gyakorlata, amennyiben arra bejelentési adat található, ideértve természetesen az egyéb tanulmányokat folytató személy nyári szünetben történő munkavégzésének időtartamát is,
- a karkedvezményre jogosító munkavégzés időtartama az öregségi nyugdíj jogosultságra vonatkozó általános szabályok szerint,
- a Tny. 39. §-ának hatálya alá tartozó időtartam az arányos szolgálati idő számítás alkalmazása nélkül.

Mely időtartamot nem lehet jogosultsági időként figyelembe venni?

Jogosultsági időként nem vehető figyelembe

- a munkanélküli ellátás folyósításának időtartama,
- az egyébként szolgálati időként elismerhető tanulmányi idő,
- a passzív, vagyis a biztosítási jogviszony megszűnését követően folyósított táppénz időtartama,
- az 1998. január 1-jét megelőzően - nem gyermekgondozás vagy gyermekápolás miatt igénybevett - fizetés nélküli szabadság szolgálati időnek minősülő első 30 napja,
- 18. életévét betöltött tartósan beteg közeli hozzátartozó gondozása miatt folyósított ápolási díj időtartamát.

Hogyan számítják ki a 40 éves kedvezményes nyugdíj összegét?

A kedvezményre jogosultak nyugdíjának összegét az általános szabályok szerint számítják ki, részükre csökkentés nélküli öregségi nyugdíjat állapítanak meg.

A nők 40 éves kedvezményes öregségi nyugdíjazási lehetőségén túlmenően van-e mód az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugdíjat igénybe venni?

2012. január elsejétől a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény rendelkezései nyomán a nyugdíjkorhatár betöltése előtt nyugellátás megállapítására nincs lehetőség.

Az előrehozott öregségi nyugdíjra korábban jogot szerzett személyek a jogosultságukat bármikor érvényesíthetik, részükre azonban már nem előrehozott öregségi nyugdíj, hanem korhatár előtti ellátás állapítható meg

3. A saját jogú nyugdíjak megállapításával kapcsolatos szabályok Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?

Az öregségi nyugdíj összege az elismert szolgálati időtől és az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegétől függ.

3.1 A szolgálati idő

Milyen időtartamokat tekintünk szolgálati időnek?

Azokat az időszakokat (pl. munkaviszony tartama, egyéni vagy társas vállalkozás folytatása), amely alatt a biztosított (foglalkoztatott magánszemély, egyéni vagy társas vállalkozó, őstermelő) nyugdíjjárulék fizetésére kötelezett volt, illetve megállapodás alapján nyugdíjjárulékot fizetett.

Mely jogszabály határozza meg azokat az időszakokat, amelyek nyugdíjszerző szolgálati időnek számítanak, illetve minősülnek?

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény tételesen meghatározza azokat az időtartamokat, melyek nyugdíjszerző szolgálati időként figyelembe vehetők.

Részletesen meghatározza továbbá azokat az időszakokat, melyek a nyugellátás megállapítása szempontjából szolgálati időként nem vehetők figyelembe.

Mit jelent a szolgálati idő kapcsán a szerzett jog továbbvitele?

A szolgálati idő szabályai 1998. január 1-jétől változtak, de a biztosítással járó jogviszony 1998. január 1. napját megelőző időtartamát továbbra is az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján kell figyelembe venni.

Hogyan kell a szolgálati időt számításba venni?

A szolgálati időt naptári naponként kell számításba venni és 365 naptári napot kell egy évnek tekinteni. Ugyanazt az időtartamot csak egyszer lehet számításba venni.

Mikor csökkentik arányosan a szolgálati időt?

A 2003. december 31-éig hatályos szabály szerint, az 1996. december 31-ét követő időszakban, ha a biztosított – nyugdíjjárulék alapjául szolgáló – keresete a minimálbérnél kevesebb volt, akkor olyan arányban csökkent a szolgálati idő, ahogy a kereset aránylott a minimálbérhez. Ha pl. a kereset a minimálbér fele volt, akkor 1 napi keresettel félnapi szolgálati idő volt szerezhető.

2004. január 1-jétől az arányos szolgálatiidő-számítást csak a nyugdíj összegének kiszámításánál kell alkalmazni, a nyugdíjra való jogosultság megállapításánál már nem. Ez kedvező változás, különösen a részmunkaidőben foglalkoztatottak részére, ugyanis nyugdíjjogosultság szerezhető 20 évi biztosítási jogviszonnyal akkor is, ha az – akár teljes mértékben – részmunkaidős foglalkoztatás volt és csak pl. a minimálbér fele után történt járulékfizetés.

Továbbra sincs arányos szolgálati idő csökkentés a Munka Törvénykönyve alapján teljes munkaidőben foglalkoztatotknál, illetve azoknál a személyeknél, ahol a munkakörre irányadó meghatározott munkaidőben történik a foglalkoztatás (pl. az egészségre ártalmas munkakörülmény miatt csökkentett idejű foglalkoztatás az előírás).

A felsőfokú tanulmányok elismerhetőek-e szolgálati időnek?

Szolgálati időként kell figyelembe venni az öregségi nyugdíjra jogosultság szempontjából az **1998. január 1-je előtt** a felsőoktatási intézményben nappali képzésben folytatott – legfeljebb azonban a képesítés megszerzéséhez a tanulmányok folytatása idején szükséges – tanulmányok idejét.

Az **1997. december 31-e utáni** időszakban a nappali tagozaton folytatott tanulmányi idők beszámítására akkor kerülhet sor, ha az ellátást igénylő a járulék megfizetésére, vagy a tanulmányok alatt vagy a nyugdíjigény beadásáig megállapodást köt és a fizetéskor érvényes minimálbér alapulvételével számított nyugdíjbiztosítási egyéni és munkáltatói járulékot megfizeti.

A felsőoktatási intézmény nappali képzésében folytatott tanulmányok címén a tanulmányi időszak (tanulmányi év, tanulmányi félév) kezdetét magában foglaló hónap első napjától a végét magában foglaló hónap utolsó napjáig eltelt idő számít szolgálati időnek.

Szolgálati időként kell figyelembe venni a két egymást követő tanulmányi időszak közötti tanulmányi szünet idejét is.

Több képesítés megszerzésére irányuló tanulmányok folytatása esetén legfeljebb az egyik képesítés megszerzéséhez szükséges idő vehető figyelembe.

Szolgálati időnek minősül-e a szakmunkástanuló idő és a szakközépfiskolai tanulmányok ideje?

Annak vizsgálatakor, hogy valamely jogviszony a szolgálati idő számításakor figyelembe vehető-e, abból kell kiindulni, hogy az adott jogviszony biztosítási kötelezettséggel járt-e, továbbá ennek alapján történt-e járulékfizetés.

A szakmunkástanulóknak kötelezően járó ösztöndíj után a foglalkoztatójuk járulékfizetésre volt kötelezett, sőt a tanulók a tanulmányaik utolsó évében már általában szakmunkás bért kaptak, amely után szintén járulékot kellett fizetni, ez alapozta meg biztosításukat, szolgálati idejüket.

A szakképzésről szóló jogszabály változása következtében a korábbi szakmunkásképző intézet és szakmunkástanuló elnevezés is megváltozott. Az oktatás általában szakképző iskolákban folyik. A szakképzési törvény a gyakorlati oktatást

nyújtó foglalkoztató és a tanuló között szerződési kötelezettséget ír elő. E szerződésben kell meghatározni a tanuló részére járó díj összegét, amely a minimálbér 20 %-ánál kevesebb nem lehet, s ennek alapján kell a foglalkoztatónak járulékot fizetnie. E járulékfizetés alapozza meg az ő esetükben a tanulói díj beszámítását a szolgálati időbe.

- A társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény szerint a szakmunkástanuló biztosítottnak minősült.
- 1995. április 1-jétől a szakmunkástanuló akkor volt biztosított, ha ösztöndíjban (munkabérben) részesült. Az ösztöndíj után a foglalkoztató, a munkabér után a foglalkoztató és a tanuló fizette meg a járulékot az általános szabályok szerint.
- Az 1996. január 1-jétől hatályos előírás szerint a szakmunkástanulóra, ha ösztöndíjban (munkabérben) részesül, továbbá a tanuló szerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulóakra terjed ki a biztosítás. A szakmunkástanulók után az előző bekezdés szerint, a szakképző iskolai tanulók esetében a foglalkoztató, a szerződést kötő gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó kötelezett a járulékfizetésre.
- 1997-től a tanuló szerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanulóakra terjed ki a biztosítás. A foglalkoztató, a szerződést kötő gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó kötelezett a járulékfizetésre.

A gyermeknevelési ellátások igénybevétele mikor ismerhető el szolgálati időnek?

- A **gyermekgondozási segély** folyósításának ideje 1998. január 1-je előtt szolgálati időnek minősül, ezt követően azonban csak akkor, ha az előírt nyugdíjjárulékot megfizették.
- A **gyermekgondozási díj** folyósításának ideje 2000. január 1-je előtt szolgálati időnek minősül, de 2000. január 1-je után csak akkor ismerhető el szolgálati időnek, ha az előírt nyugdíjjárulékot megfizették.
- A **gyermeknevelési támogatás** és az ápolási díj is csak az előírt nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség teljesítése esetén ismerhető el szolgálati időnek.

A hosszú szolgálati idő elismerése

A hosszú szolgálati idővel rendelkezők teljesítményének magasabb fokú elismerését biztosítja, hogy 2008. január elsejétől 40 év szolgálati idő felett minden további szolgálati év az addigi 1,5 % helyett 2,0 %-os többletet biztosít az ún. nyugdíjskálán. Vagyis míg előtte pl. 42 év esetén a megállapított nyugdíj, 83 %-a volt a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresetnek, addig 2008. január elsejétől ez a mérték 84 %. Ez az érintetteknek (kb. évi 20-25 ezer fő) 1%-os nyugdíjnövelést jelent.

Hogyan szerzhető szolgálati idő megállapodás útján?

A nyugellátás összegét jelentősen befolyásolja a megszerzett szolgálati idő hossza, sőt bizonyos idő megszerzése feltétele a jogosultságnak. A 1997. évi LXXX. törvény lehetőséget nyújt azok számára is a nyugellátáshoz szükséges szolgálati idő megszerzéséhez, akik egyáltalán nem állnak vagy álltak biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban, vagy a nyugdíjra jogosultsághoz nem elegendő a szolgálati idejük. A megállapodás útján szerzett szolgálati idő azonos értékű az egyéb módon szerzett szolgálati idővel.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 34-35. §-ainak rendelkezései alapján a fővárosi és megyei kormányhivataloknál:

- szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése (biztosítási jogviszony hiányában vagy annak szünetelése esetén),
- felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányok idejének szolgálati időként történő elismerése,
- öregségi teljes, illetve öregségi résznyugdíjra jogosultsághoz szükséges szolgálati idő szerzése,
- az 1998. évre, a gyermekgondozási segély idejével megegyező otthoni gondozás idejére

megállapodások köthetők.

A megállapodás megkötését a megállapodást kötő személy lakóhelye, kedvezményezett (jogszerző) személy esetén a kedvezményezett személy lakóhelye szerint illetékes fővárosi/megyei kormányhivatalnál lehet személyesen vagy írásban kezdeményezni. A Magyarország területén lakóhellyel nem rendelkező, külföldön élő megállapodást kötő személy a nyugdíjszolgáltatásokra irányuló megállapodás megkötését kizárólag a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kezdeményezheti.

Milyen mértékű nyugdíjjárulék fizetése mellett köthető megállapodás?

Nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából 34 százalék nyugdíjjárulék fizetésének vállalása mellett köthető megállapodás. A járulékfizetés alapja a megállapodást kötő személy által megjelölt jövedelem, de legalább a megállapodás megkötése napján érvényes minimálbér összege.

(A megállapodás szolgálati időre és nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset megszerzésére külön-külön nem köthető meg.)

Milyen típusú megállapodások köthetők?

- Biztosítási jogviszonnyal nem rendelkező személy folyamatos járulékfizetéssel szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából.
- Felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányok idejének szolgálati időként történő elismerése céljából.
- Az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy, öregségi teljes, illetőleg öregségi résznyugdíjhoz szükséges szolgálati idő vásárlása céljából, legfeljebb 5 évre, visszamenőleges járulékfizetéssel.
- 1998. évre a gyes idejével megegyező otthoni gondozás idejére, szolgálati idő szerzése céljából.
- A foglalkoztató által külföldön foglalkoztatott biztosított 1997-98. évekre vonatkozó szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából.

3.2 Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározása, az öregségi nyugdíj összege

Mitől függ az öregségi nyugdíj összege?

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset nagyságától és a megszerzett szolgálati idő hosszától.

Mi a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkereset fogalma?

A biztosított nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettségének alapját képező keresetnek, jövedelemnek a törvény szerint számított átlaga.

Mi alapján számítják ki az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegét?

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegét az 1988. január 1-jétől a nyugdíj megállapításának kezdő napjáig elért (kifizetett), a kifizetés idején érvényes szabályok szerint nyugdíjjárulék alapjául szolgáló kereset, jövedelem havi átlaga alapján állapítják meg.

Hogyan állapítják meg a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkeresetet, ha az igénylő a számítási időszak felében rendelkezik jövedelemmel?

Amennyiben a biztosított a vizsgált időszaknak - vagy ha ennél a szolgálati idő kevesebb, e rövidebb időnek - legalább a felében rendelkezik a nyugdíjszámítás alapjául szolgáló keresettel, jövedelemmel, a havi átlagkeresetet a tényleges - a kifizetés időpontjában érvényes jogszabályok szerint nyugdíjjárulék-alapot képező - kereset, jövedelem alapján kell meghatározni.

Ha a vizsgált időszakban, az átlagszámítási időnek legalább a fele részére a nyugdíjat igénylőnek nincs keresete, jövedelme, a hiányzó időre eső napokra a keresetet, jövedelmet az 1988. január 1-je előtti legközelebbi időszak keresete, jövedelme alapján kell figyelembe venni. Ha ez sem áll rendelkezésre, keresetként - a nyugellátás megállapításának kezdő napjától folyamatosan visszszámítva - a hiányzó időre érvényes, külön jogszabályban általánosan meghatározott minimálbér harmincad részét kell figyelembe venni azokra a naptári napokra, amelyekre nyugdíjalapot képező kereset, jövedelem nem volt és e naptári napok is osztószámot képeznek.

Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset meghatározásánál

- az álláskeresési járadék, a munkanélküli-járadék, a vállalkozói járadék, a nyugdíj előtti munkanélküli-segély, az álláskeresést ösztönző juttatás, a keresetpótló juttatás összegét,
- a gyermekgondozást segítő ellátás, gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás és a gyermekgondozási díj összegét,
- a nyugdíjjárulék-köteles szociális és gyermekvédelmi ellátások (gyermeknevelési támogatás, ápolási díj) összegét,
- a prémiumévek programról és a különleges foglalkoztatási állományról szóló 2004. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Péptv.) 3-5. §-a szerinti prémiumévek program, illetve különleges foglalkoztatási állomány keretében járó juttatás összegét,
- a rehabilitációs ellátás összegét,
- a rendvédelmi egészségkárosodási kereset-kiegészítés, a rendvédelmi egészségkárosodási járadék, a honvédelmi egészségkárosodási kereset-kiegészítés vagy a honvédelmi egészségkárosodási járadék összegét,
- a rehabilitációs járadék összegét, valamint

- a fenti ellátások folyósításának időtartama alatt szerzett, biztosítással járó jogviszonyból származó jövedelmet, keresetet a kifizetésük, folyósításuk időpontjától függetlenül - csak akkor kell figyelembe venni, ha az az igénylőre kedvezőbb.

Mivel igazolhatók a keresetekre vonatkozó adatok?

Amennyiben a társadalombiztosítási nyilvántartásban bejelentési adat nem található, a munkáltató nyilvántartása alapján kiállított igazolással, vagy a munkavállaló birtokában lévő egykorú okirattal.

Ki és milyen feltételek mellett kérheti a nyugdíja rögzítését?

Az, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt elérte, és eddig az időpontig legalább 20 év szolgálati időt szerzett kérheti az öregségi nyugdíja összegének folyósítás nélküli megállapítását.

Milyen kedvezményt nyújt a nyugdíj rögzítése?

Amennyiben a nyugdíjra jogosító korhatáron túl úgy dolgozik tovább, hogy legalább 365 naptári napra szolgálati időt szerez, a tényleges nyugdíjba menetelkor - ha számára kedvezőbb - választhatja a nyugdíjkorhatár betöltésére rögzített nyugdíjként kiszámított és az évenkénti emelésekkel növelt nyugdíját, a tényleges nyugdíjba vonuláskor hatályos szabályok szerint kiszámított összeg helyett.

Aki nyugdíjának folyósítás nélküli megállapítását kéri, nem minősül öregségi nyugdíjasnak.

4. Nyugdíj melletti munkavégzés szabályai

Van-e lehetősége az öregségi nyugdíjban vagy korhatár előtti ellátásban részesülő személynek, a nyugellátása folyósítása mellett keresőtevékenységet folytatni?

A **versenyszférában** az öregségi nyugellátásban részesülő személy, korlátozás nélkül folytathat keresőtevékenységet.

A korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban részesülő személy ellátását szüneteltetni kell, ha a keresőtevékenységből származó jövedelme a tárgyév első napján érvényes minimálbér havi összegének tizennyolcszorosát (2017-ben 2.295.000,- Ft) meghaladja.

Mi a következménye a bejelentés nélküli munkavégzésnek?

Ha a korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor (feketemunka),

- a) a nyugdíjmegállapító szerv a korhatár előtti ellátást, illetve a szolgálati járandóságot a jogsértést megállapító határozat jogerőre emelkedését követő hónaptól **megszünteti**, és
- b) a jogosultnak – ha a jogosult a korhatár előtti ellátásban, illetve a szolgálati járandóságban kevesebb, mint egy éve részesül – a folyósított korhatár előtti ellátás, illetve szolgálati járandóság teljes összegének megfelelő összeget, egyéb esetben a korhatár előtti ellátásnak, illetve a szolgálati járandóságnak a megszüntetést megelőző egy évben folyósított összegének megfelelő összeget kell fizetnie.

Akinek korhatár előtti ellátása vagy szolgálati járandósága megszűnik, annak korhatár előtti ellátás és szolgálati járandóság **ismételten nem állapítható meg.**

2013. július 1-jétől az öregségi nyugdíj (korhatár előtti ellátás) folyósítását - a jogviszony kezdő hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas **közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, közsolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, fegyveres szervvel hivatásos szolgálati viszonyban, vagy a Magyar Honvédséggel szerződéses vagy hivatásos szolgálati viszonyban** áll.

Mikor folyósítható ismét a nyugellátás?

Ha a jogosult igazolja a fent említett jogviszony megszűnését.

Mi a teendője annak a személynek, aki a közsférában létesít jogviszonyt?

A jogviszony létesítéséről 15 napon belül kell bejelentést tenni a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnak.

A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén a nyugdíjas az esetleges jogalap nélkül kifizetésre kerülő ellátás teljes összegének visszafizetésére köteles.

A nyugdíj mellett dolgozó személy szerez-e szolgálati időt?

A saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenység időtartama szolgálati időként nem vehető figyelembe. A saját jogú nyugellátás mellett folytatott keresőtevékenységgel szerzett, nyugdíjjárulék-alapot képező kereset, jövedelem összege az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset kiszámítása során nem vehető figyelembe. E keresetek után a 0,5%-os nyugdíjnövelésre szerez jogosultságot.

Mely esetben lehet a saját jogú nyugellátást növelni?

Az öregségi nyugellátásban részesülő személy - ideértve azt a személyt is, akinek nyugellátása szünetel - nyugellátását a sajátjogú nyugdíjasként történt foglalkoztatása, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként végzett kiegészítő tevékenysége alapján a naptári évben elért, nyugdíjjárulék-alapot képező kereset, jövedelem összege egytizenketted részének 0,5 százalékaival - a jövedelem megszerzését követő naptári év január 1-től - növelni kell. A nyugdíjnövelés kiszámítása során az a nyugdíjjárulék-alapot képező kereset, jövedelem vehető figyelembe, amely után az előírt nyugdíjjárulékot megfizették.

Kell-e kérelmet benyújtani a növelés megállapítására?

A nyugdíjnövelést a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv hivatalból állapítja meg a nyugdíjjárulék-alapot képező kereset, jövedelem megszerzését követő naptári év

- szeptember 30-áig, ha kizárólag a Tbj. 5. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogviszonyból (pl munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony) származó keresetet, jövedelmet kell figyelembe venni,
- október 31-éig a fenti körbe nem tartozó esetben (pl. egyéni vagy társas vállalkozó esetén) nem említett esetben.

Mi történik abban az esetben, ha a nyugdíjnövelésre jogosult személy a növelés megállapítása előtt elhunyt?

Ha a nyugdíjnövelésre jogosult személy a nyugdíjnövelés megállapítása előtt elhunyt, a hozzátartozói nyugellátásra jogosult személy a nyugdíjnövelés iránti igényét a hozzátartozói nyugellátás megállapítására irányuló eljárásban - erre irányuló kérelemmel - érvényesítheti.

II. HOZZÁTARTOZÓI NYUGELLÁTÁSOK

Hányféle hozzátartozói ellátás van?

- özvegyi nyugdíj,
- árvaellátás
- szülői nyugdíj,
- baleseti hozzátartozói ellátások,
- özvegyi járadék.

Ki jogosult hozzátartozói ellátásra?

Hozzátartozói nyugdíjra az jogosult, akinek házastársa öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy akinek házastársa

- a) a 22 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és
 - aa) az iskolai tanulmányai megszűnését követő 180 napon belül, vagy
 - ab) összesen legalább 2 év,
- b) a 22 éves életkor betöltését követően, de a 25 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 4 év,
- c) a 25 éves életkor betöltését követően, de a 30 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 6 év,
- d) a 30 éves életkor betöltését követően, de a 35 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 8 év,
- e) a 35 éves életkor betöltését követően, de a 45 éves életkor betöltését megelőzően hunyt el, és legalább 10 év,
- f) a 45 éves életkor betöltését követően hunyt el, és legalább 15 év szolgálati időt szerzett.

1. Özvegyi nyugdíj

Ki kaphat özvegyi nyugdíjat?

- a házastárs (ideértve a bejegyzett élettársat is),
- a különélő házastárs,
- az elvált házastárs,
- az élettárs.

Az élettárs mely feltételek mellett jogosult özvegyi nyugdíjra?

Özvegyi nyugdíjra jogosult a házastársra előírt feltételek fennállása esetén az is, aki élettársával annak haláláig

- a) egy év óta megszakítás nélkül együtt élt és gyermekük született, vagy
- b) megszakítás nélkül tíz év óta együtt élt.

Van-e kizáró ok az élettársi jogosultság megítélésénél?

Élettársa után nem jogosult özvegyi nyugdíjra az, aki a megjelölt együttélési időszak vagy ennek egy része alatt özvegyi nyugdíjban vagy baleseti özvegyi nyugdíjban részesült.

Mely esetben jogosult özvegyi nyugdíjra az, akinek házastársa a házasság megkötésekor a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító életkort már betöltötte?

- ha a házasságból (a korábbi együttélésből) gyermek származott, vagy
- a házastársak a házasság megkötésétől öt éven át megszakítás nélkül együtt éltek.

A fentiek nem alkalmazhatók, ha az irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt kötött házasságot felbontották és - bármelyikük irányadó korhatárának betöltése után - ismét házasságot kötöttek.

Az együttélési idő számítását hogyan befolyásolja a korábbi házasság vagy élettársi kapcsolat?

Ha az élettársak korábban egymással

- a) házasságban éltek, és a házasságot jogerős bírói ítélet felbontotta, vagy
 - b) bejegyzett élettársi kapcsolatban éltek, és a bejegyzett élettársi kapcsolatot bírói ítélet felbontotta vagy közjegyző nem peres eljárásban megszüntette,
- csak a házasság felbontását, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetését követő együttélési idő vehető figyelembe.

Hogyan igazolható az együttélés ténye?

Ha az élettárs hatósági igazolvánnyal vagy bizonyítvánnyal igazolja, hogy a jogszerzővel azonos lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezett, az együttélést bizonyítottnak kell tekinteni, amennyiben az ellenkezőjére utaló tény vagy körülmény az eljárás során nem merült fel. Ennek hiányában az együttélést egyéb hitelt érdemlő módon igazolni kell.

A hozzátartozókat megillető ellátást miből számítják ki?

Abból az öregségi nyugdíjból, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Hányféle özvegyi nyugdíjat különböztetünk meg?

- **ideiglenes özvegyi nyugdíjat** (a megváltozott helyzethez való alkalmazkodás átmeneti megkönnyítését célozza), és
- **özvegyi nyugdíjat** (a hosszabb időn át járó özvegyi nyugdíjat a korábbi rendelkezés állandó özvegyi nyugdíjként nevesítette).

Több jogosult esetén van-e lehetőség az özvegyi nyugdíj megosztására?

Több jogosult esetén az özvegyi nyugdíjat a jogosultak között egyenlő arányban meg kell osztani. Ha a különélő, illetőleg elvált házastársnak a ráeső arányos résznél kisebb összegű ideiglenes özvegyi nyugdíj jár, a különbözet az özvegyi nyugdíjast, illetőleg az együttélés alapján ideiglenes özvegyi nyugdíjra jogosultat illeti meg.

1.1 Ideiglenes özvegyi nyugdíj

Mennyi ideig jár az ideiglenes özvegyi nyugdíj?

- a házastárs halálától legalább egy évig,
- az elhunyt jogán árvaellátásra jogosult, másfél évesnél fiatalabb gyermeket eltartó özvegynek az árva 18 hónapos életkorának betöltéséig,

- fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek nevelése esetén a gyermek harmadik születésnapjáig.

Mely esetben jogosult az elvált, továbbá a házastársától egy éve külön élő személy ideiglenes özvegyi nyugdíjra?

Az elvált, továbbá házastársától egy évnél hosszabb ideje külön élő személynek ideiglenes özvegyi nyugdíj csak akkor jár, ha házastársától annak haláláig tartásdíjban részesült, vagy részére a bíróság **tartásdíjat** állapított meg.

Mennyi lehet az elvált, vagy külön élő személy özvegyi nyugdíjának összege?

Az özvegyi nyugdíj a házastársi tartásdíj összegénél nem lehet több, azt csak a nyugellátások évenkénti emelésének összegével haladhatja meg.

Mennyi az ideiglenes özvegyi nyugdíj mértéke?

Megözvegyülés esetén az ideiglenes özvegyi nyugdíj hatvan százaléka annak az öregségi nyugdíjnak, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

1.2 Özvegyi nyugdíj

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósításának lejártát követően ki jogosult özvegyi nyugdíjra?

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnését követően özvegyi nyugdíjra az jogosult, aki házastársa halálakor

- a) a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltötte, vagy
- b) megváltozott munkaképességű, vagy
- c) házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg, vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodik.

Ki minősül megváltozott munkaképességű személynek az özvegyi nyugdíjra való jogosultság szempontjából?

Az a személy, akinek az egészségi állapota legfeljebb 50%-os mértékű.

Mely esetben jogosult az elvált, továbbá a házastársától egy éve külön élő személy özvegyi nyugdíjra?

Az elvált, továbbá házastársától egy évnél hosszabb ideje külön élő személynek az özvegyi nyugdíj csak abban az esetben jár, ha az özvegyi nyugdíj megállapításához szükséges feltételek a különéléstől számított tíz éven belül bekövetkeztek és a házastársától annak haláláig tartásdíjban is részesült, vagy részére a bíróság tartásdíjat állapított meg.

Ha az elvált személy a házastársától már a házasság megszűnése előtt is külön élt, a különéléstől számított tíz évet a tényleges különélés kezdő időpontjától kell számítani.

Milyen esetekben szűnik meg az özvegyi nyugdíj?

Az özvegyi nyugdíjra jogosultság megszűnik, ha az özvegy

- a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító életkorának betöltése előtt házasságot köt, vagy

- az özvegy már nem megváltozott munkaképességű (ha az özvegyi nyugdíjat ezen a jogcímen állapították meg), vagy
- ha már egyik gyermeket sem illeti meg árvaellátás (ha az özvegyi nyugdíjat ezen a jogcímen állapították meg).

Mely esetben éled fel az özvegyi nyugdíjra való jogosultság?

Feléled az özvegyi nyugdíjra való jogosultsága annak, akinek az nem házasságkötés miatt szűnt meg, ha az arra jogosító feltételek valamelyike

- a házastárs 1993. március 1-je előtt bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított **tizenöt** éven belül,
 - a házastárs 1993. február 28-a után bekövetkezett halála esetén az özvegyi nyugdíj megszűnésétől számított **tíz** éven belül
- bekövetkezik.

Az Alkotmánybíróság a 37/2007. (VI. 12.) számú határozata nyomán elfogadott törvénymódosítás 2008. január 1-jétől biztosítja minden 1993. március 1-je (a törvénymódosítás hatályba lépése) előtt elhunyt biztosított hozzátartozójának az özvegyi nyugdíjat a 15 éves feléledési idővel, ha az érintettek az egyéb jogosultsági feltételeknek is megfelelnek.

Bár nem nevezzük az özvegyi nyugdíj feléledésének, de a rendelkezés azokra is vonatkozik, akik soha nem részesültek özvegyi nyugdíjban, ám a fenti feltételekkel jogosultak lettek volna rá.

Az özvegy tehát 2008. január 1-jétől akkor is jogosult özvegyi nyugdíjra, ha 1993. március 1-je és 2007. december 31-e között a jogosultsági feltételek 10-15 év között következtek be, feltéve, hogy kizáró feltétel (pl. újabb házasság) jelenleg sincs. A záró rendelkezések azt is biztosítják, hogy ilyen esetben az éves nyugdíjmelés szempontjából az érintett özvegyi nyugdíja nem minősül új megállapításnak, tehát jár számára az emelés.

Az érintett özvegyek az igénybejelentésüket időbeli korlátozás nélkül előterjeszthetik.

Feléledhet-e a házasságkötés miatt megszüntetett özvegyi nyugdíjra a jogosultság, ha a házasság megszűnik?

Feléledhet, ha az igénylő a házasságkötéskor az 1998. január 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések alapján végkielégítést nem vett fel, és az igénylőt a házasság létrejötte nélkül az özvegyi nyugdíj egyébként megilletné.

Mennyi az özvegyi nyugdíj mértéke?

Az özvegyi nyugdíj mértéke:

- a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megváltozott munkaképességű, de rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesülő özvegy esetében hatvan százaléka,
- a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megváltozott munkaképességű, és egyidejűleg rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő, továbbá a házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan

beteg, vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodó özvegy esetében harminc százaléka annak az öregségi nyugdíjnak, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

A hatvanszázalékos mértékben megállapított özvegyi nyugdíj helyett harmincszázalékos mértékű özvegyi nyugdíjat kell megállapítani attól az időponttól, amelytől az özvegy saját jogú nyugellátásban, rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesül.

Milyen szabály szerint lehet az özvegyi és saját jogú nyugdíjat együttfolyósítani?

Az **1998. január 1-jét megelőzően megözvegyültek** a saját jogú nyugdíjuk mellett – az évenként meghatározásra kerülő – együttfolyósítási összeghatárig jogosultak özvegyi nyugdíjra.

A saját jogú nyugellátás és az özvegyi nyugdíj, baleseti özvegyi nyugdíj **2017. január 1-jétől havi 87.720 forint** összeghatárig folyósítható együtt.

Kérelemre, azonban – ha ez kedvezőbb – a saját jogú nyugellátás mellett a 30 százalékos özvegyi nyugdíjat kell folyósítani.

2. Árvaellátás

Ki jogosult árvaellátásra?

- a vér szerinti gyermek,
 - a házastársi, élettársi közösségben együtt élők által - korábbi házasságból, élettársi együttélésből származó - közösen nevelt gyermek,
- ha a szülő, haláláig a hozzátartozói ellátásokhoz szükséges szolgálati időt megszerezte vagy öregségi nyugdíjasként halt meg.

Mely gyermek tekinthető az együtt élők által közösen nevelt gyermeknek?

Az a gyermek, akit a házastárs, élettárs a házasságba, életközösségbe vitt és ezt a gyermeket a házastársak, élettársak az elhalálozásig egy háztartásban közösen nevelték.

Kaphat-e az örökbefogadott gyermek vér szerinti szülőjének halála jogán árvaellátás?

Egy esetben, ha a gyermeket az elhunyt vér szerinti szülő házastársa fogadta örökbe.

Mikor ismerhető el az árvaellátásra való jogosultsága a testvérnek, az unokának, a dédunokának és az ükunokának?

Megállapítható a jogosultság, ha a gyermeket az elhalálozott, testvér, illetőleg nagyszülő a saját háztartásában eltartotta és a gyermeknek más tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs. A gyermekek árvaellátásának folyósítása szünetel, ha a tartásra kötelezett hozzátartozó tartásra képessé válik.

Meddig jár az árvaellátás?

- legkorábban a halál napjától kezdődően a gyermek 16. életévének betöltése napjáig,

- ha a gyermek nappali rendszerű iskolai oktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, a tanulmányok tartamára, legfeljebb a 25. életév betöltéséig,
- ha a jogosultság megszűnése előtt a gyermek megváltozott munkaképességűvé válik, ennek tartamára az árvaellátás életkorra tekintet nélkül megilleti. A 16., illetőleg a 25. életévének betöltése előtt megváltozott munkaképességűvé vált gyermek a időszakokra, amikor megváltozott munkaképességűnek minősül, akkor jogosult az árvaellátásra, ha a szülő halála a gyermek említett életkora betöltése előtt következik be.

Iskolai tanulmányok címén kit illet meg az árvaellátás?

Iskolai tanulmányok címén azt a gyermeket is megilleti az árvaellátás, aki

- betegsége, testi vagy szellemi fogyatékosága miatt tanulmányait magántanulóként végzi,
- huszonöt évesnél fiatalabb és felnőttképzésben vesz részt, feltéve, hogy a felnőttképzés nem távoktatási formában folyik és a heti átlagos óraszámja eléri a hét órát.

Meddig folyósítják az iskolai tanulmányok címén megállapított árvaellátást?

Iskolai tanulmányok címén az árvaellátás a tanulmányok befejezése hónapjának végéig, a nyári tanulmányi szünet tartamára is jár.

Hogyan kell igazolni a tanulmányok folytatását?

Magyarországon tanuló árva esetén a köznevelési információs rendszer, illetve a felsőoktatási információs rendszer működtetője

- a tanulói, hallgatói jogviszony létesítését, fennállását és a tanulmányok befejezésének várható idejét a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére,
- a tanulói jogviszony megszűnését, illetve a hallgatói jogviszony szünetelését, megszűnését hivatalból igazolja.

A külföldön tanuló árvának az oktatási intézmény által kiállított igazolással (középiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén félévente) a tanulmányok megkezdésétől számított egy hónapon belül kell igazolni a tanulmányok folytatását.

Amennyiben az oktatási intézmény ehhez hozzájárul, javasoljuk, hogy a tanulói/hallgatói jogviszony a „1020-001 számú, magyar-angol nyelvű iskolalátogatási igazolás” nyomtatvány kitöltésével kerüljön igazolásra. (Ezen új nyomtatvány bevezetése nem zárja ki az oktatási intézmények egyedi igazolásainak elfogadását.) Az igazolás, illetve a kitöltött nyomtatvány csak abban az esetben fogadható el, ha az keltezéssel, aláírással és az oktatási intézmény bélyegzőlenyomatával ellátott.

Külföldön tanuló árva hogyan igazolja a tanulmányok folytatását?

Külföldön tanuló árvának azonban a tanulmányok folytatását az oktatási intézmény által kiállított igazolással középiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén félévente, a tanulmányok megkezdésétől számított egy hónapon belül kell igazolnia.

Érinti-e az árvaellátásra való jogosultságot a tanulói vagy hallgatói jogviszony szünetelése?

Az árvaellátásra való jogosultságot nem érinti, ha a középiskola tanulójának a tanulói jogviszonya, illetőleg a felsőoktatási intézmény hallgatójának a hallgatói jogviszonya a tanuló, illetőleg hallgató betegsége vagy szülése miatt szünetel.

Az árvaellátásra való jogosultság megszűnését követően, mely esetben állapítható meg ismételten az árvaellátás?

Ha az árvaellátásra jogosultság megszűnik (pl. a 18. életévét betöltött árva befejezte tanulmányait, de az árvaellátásra való jogosultság feltételei ismét bekövetkeznek (20 évesen hallgatói jogviszonyt létesít) az árvaellátás ismét megállapítható. Ebben az esetben az árvaellátást a megszüntetést követő emelésekkel, kiegészítésekkel növelt összegben kell újból megállapítani.

Mennyi az árvaellátás mértéke?

Az árvaellátás gyermekenként annak a nyugdíjnak a **harminc százalék**a, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. Ha a gyermek mindkét szülője meghalt, vagy életben lévő szülője megváltozott munkaképességű, akkor a részére megállapítható árvaellátás **hatvan százalék**a annak a nyugdíjnak, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Abban az esetben, ha a gyermek mindkét szülője elhunyt, az árvaellátást melyik szülő nyugellátásnak alapulvételével számítják ki?

Annak a szülőnek a jogán járó (hatvan százalékos mértékű) árvaellátást fogják részére folyósítani, amelynek összege számára előnyösebb.

Mennyi 2017-ben az árvaellátás legkisebb összege?

Az árvaellátás legkisebb összege 2017-ben 24.250,- forint.

Befolyásolja-e az árvaellátásra jogosultságot, ha az árva gyermeket örökbe fogadják, illetve ő vagy életben lévő szülője házasságot köt?

Nem befolyásolja.

Folytathat-e az árvaellátásra jogosult személy keresőtevékenységet?

A keresőtevékenység (pl. diákmunka) folytatása az árvaellátásra való jogosultságot nem érinti.

Az árvaellátásra jogosult megváltozott munkaképességű személy részére, megállapítható-e a rokkantsági járadék?

Annak a 25. évesnél fiatalabb súlyosan beteg személynek lehet a rokkantsági járadékot megállapítani, aki nyugellátásban nem részesül. Az árvaellátás nyugellátásnak (hozzátartozói nyugellátásnak) minősül, ezért annak a személynek, aki árvaellátásban részesül, a rokkantsági járadékot nem lehet megállapítani. E személyek az árvaellátás folyósítása mellett magasabb összegű családi pótlékot, vagy fogyatékosági támogatást igényelhetnek.

Jogosult-e alanyi jogon közgyógyellátásra az egészségi állapotára tekintettel árvaellátásban részesülő nagykorú személy?

Az árvaellátás önmagában közgyógyellátásra nem jogosít, még abban az esetben sem, ha az ellátást a jogosult részére betegsége, vagy fogyatékosága okán

folyósítják. Ha azonban a nagykorú árva magasabb összegű családi pótlékban is részesül, a családi pótlék jogosítja őt a közgyógyellátás alanyi jogú igénybevételére.

3. Szülői nyugdíj

Ki jogosult szülői nyugdíjra?

Szülői nyugdíjra az a szülő jogosult, akinek a gyermeke a hozzátartozói ellátásokhoz szükséges szolgálati időt megszerezte vagy öregségi nyugdíjasként halt meg, ha

- a szülő a gyermekének halálakor megváltozott munkaképességű, vagy a hatvanötödik életévét betöltötte, és
- a szülőt a gyermeke a halálát megelőző egy éven át túlnyomó részben eltartotta.

A fenti feltételek fennállása esetén szülői nyugdíjra jogosult az a nevelőszülő is, aki a nevelt gyermeket tíz éven át eltartotta.

Annak a szülőnek, aki gyermeke halálakor hatvanötödik életévét nem töltötte be és nem megváltozott munkaképességű, szülői nyugdíj csak abban az esetben jár, ha az elhalálozástól számított tíz éven belül

- a hatvanötödik életévét betölti, vagy
- megváltozott munkaképességűvé válik

és tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

Mely esetben valósul meg a túlnyomó-részbeni eltartás?

A szülő (nagyszülő) akkor minősül túlnyomó részben eltartottnak, ha saját jogú vagy hozzátartozói nyugellátása a gyermeke (unokája) elhalálozásának időpontjában nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

Milyen összegű a szülői nyugdíj?

A szülői nyugdíj mértéke:

- a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megváltozott munkaképességű szülő esetén, aki rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban **nem** részesül, **hatvan százaléká**,
- a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltött, vagy megváltozott munkaképességű szülő esetén, aki egyidejűleg rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, saját jogú nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesül, **harminc százaléká**

annak az öregségi nyugdíjnak, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Meg lehet-e osztani a szülői nyugdíjat?

Ha a szülői nyugdíjra többen jogosultak, azt közöttük – az özvegyi nyugdíj megosztására vonatkozó rendelkezések alkalmazásával – egyenlő arányban meg kell osztani.

4. Baleseti hozzátartozói ellátások

Mely esetekben jár a hátramaradottaknak baleseti hozzátartozói nyugellátás?

Ha

- a halál oka üzemi baleset,
- a halál oka nem üzemi baleset, de a jogszerző baleseti táppénz folyósítási tartama alatt halt meg.

Miben tér el a baleseti hozzátartozói nyugellátásra való jogosultság feltétele a sorsszerű körülmények miatt elhunyt jogszerzők hátramaradottjainak járó hozzátartozói nyugdíj jogosultsági feltételeitől?

A hátramaradottakat – az egyéb feltételek megléte esetén – a jogszerző szolgálati idejére tekintet nélkül megilleti az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás és a szülői nyugdíj ellátás.

Mi alapján számítják ki a baleseti hozzátartozói nyugellátást?

A baleseti hozzátartozói nyugellátás számításának alapjául szolgáló öregségnyugdíj-összeg a havi átlagkereset hatvan százaléka, ha az elhunyt jogszerző egy év szolgálati idővel sem rendelkezik.

5. Özvegyi járadék

Ki jogosult özvegyi járadékra?

A magánnyugdíjpénztárból a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépett elhunyt jogszerző után az özvegyi nyugdíj jogosultsági feltételeinek megfelelő személy – özvegyi nyugdíj helyett – özvegyi járadékra jogosult, ha annak összege magasabb, mint az özvegyi nyugdíj összege.

Hogyan számítják ki az özvegyi járadék összegét?

Az özvegyi járadék összegét a Kormány rendeletében meghatározottak szerint,

- az elhunyt jogszerzőnek a tagsági jogviszonya megszűnésekor fennálló, a visszalépő tagi kifizetésekkel csökkentett tagi követelése alapján kell kiszámítani, ha a visszalépő tagi kifizetések összegét nem a Nyugdíjbiztosítási Alapnak utalták át,
- az elhunyt jogszerzőnek a tagsági jogviszonya megszűnésekor fennálló tagi követelése alapján kell kiszámítani, ha a visszalépő tagi kifizetések összegét a Nyugdíjbiztosítási Alapnak utalták át.

Folyósítható-e egyidejűleg az özvegyi járadék és az özvegyi nyugdíj?

Özvegyi járadék fizetése esetén özvegyi nyugdíj nem folyósítható.

III. A NYUGELLÁTÁSOK IRÁNTI IGÉNY ÉRVÉNYESÍTÉSE

Hogyan kell igényelni a nyugellátások megállapítását?

Nyugellátást írásban, az erre a célra rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus űrlapon (a továbbiakban együtt: igénybejelentő lapon) kell igényelni. A nyomtatványokat bármely kormányhivatalnál be lehet szerezni, illetőleg letölthető és kitölthető (kitöltés után kinyomtatható) formátumban megtalálhatók az ONYF honlapján (www.onyf.hu).

Az igénybejelentő lap benyújtásával egyidejűleg az igénylőnek közölnie kell az azonosításához szükséges adatokat, a társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint csatolnia kell a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szereplő jogviszonyok bizonyításához felhasználni kívánt iratokat, továbbá egészségi állapoton alapuló ellátás esetén az egészségi állapottal összefüggő iratokat. Ha a kérelmező a szükséges iratokat nem csatolta, vagy az adatokat nem közölte, az igényelbíráló határidő kitűzése mellett ezek pótlására a kérelmezőt felhívja. Ha a nyugdíjigénylő a hiánypótlásra való felhívásnak nem tett eleget továbbá az erre megállapított határidő meghosszabbítását nem kérte és a nyugdíjigényt a rendelkezésre álló adatok alapján elbírálni nem lehet, az eljárást meg kell szüntetni. Erről az intézkedésről végzéssel értesítik a kérelmezőt.

Hol kell előterjeszteni a nyugellátás megállapítása iránti igényt?

Nyugellátás iránti igényt az alábbi járási hivatalnál illetve – ha a jogszerző már nyugellátásban részesült – a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell előterjeszteni. Nemzetközi nyugdíjügyekben kizárólagos illetékességgel a Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Járási Hivatala jár el (1081 Budapest, Fiumei út 19/a).

1. Budapest Főváros és Pest megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szerv Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala, amelynek illetékességi területe Budapest fővárosra és Pest megyére terjed ki.
2. Baranya megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 2.1. Baranya Megyei Kormányhivatal Mohácsi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Bólyi Járási Hivatal, a Mohácsi Járási Hivatal és a Siklósi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 2.2. Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Hegyháti Járási Hivatal, a Komlói Járási Hivatal, a Pécsi Járási Hivatal és a Pécsváradi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 2.3. Baranya Megyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Sellyei Járási Hivatal, a Szentlőrinci Járási Hivatal és a Szigetvári Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
3. Bács-Kiskun megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 3.1. Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Bajai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Bajai Járási Hivatal, a Bácsalmási Járási Hivatal, a Kalocsai Járási Hivatal, a Kiskunhalasi Járási Hivatal és a Jánoshalmi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;

- 3.2. Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kecskeméti Járási Hivatal, a Kiskőrösi Járási Hivatal, a Kiskunfélegyházi Járási Hivatal, a Kiskunmajsai Járási Hivatal, a Kunszentmiklósi Járási Hivatal és a Tiszakécskei Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
4. Békés megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 4.1. Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Békéscsabai Járási Hivatal, a Békési Járási Hivatal, a Gyomaendrődi Járási Hivatal, az Orosházi Járási Hivatal, a Szarvasi Járási Hivatal és a Szeghalmi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 4.2. Békés Megyei Kormányhivatal Gyulai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Gyulai Járási Hivatal, a Mezőkovácsházai Járási Hivatal és a Sarkadi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
5. Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 5.1. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe az Edelényi Járási Hivatal, az Encsi Járási Hivatal, a Gönci Járási Hivatal, a Mezőcsáti Járási Hivatal, a Mezőkövesdi Járási Hivatal, a Miskolci Járási Hivatal, a Szerencsi Járási Hivatal, a Szikszói Járási Hivatal, a Tiszaújvárosi Járási Hivatal és a Tokaji Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 5.2. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Ózdi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kazincbarcikai Járási Hivatal, az Ózdi Járási Hivatal és a Putnoki Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 5.3. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Sátoraljaújhelyi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Cigándi Járási Hivatal, a Sárospataki Járási Hivatal és a Sátoraljaújhelyi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
6. Csongrád megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 6.1. Csongrád Megyei Kormányhivatal Hódmezővásárhelyi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Csongrádi Járási Hivatal, a Hódmezővásárhelyi Járási Hivatal, a Makói Járási Hivatal és a Szentesi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 6.2. Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kisteleki Járási Hivatal, a Mórahalmi Járási Hivatal, a Szegedi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
7. Fejér megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 7.1. Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Dunaújvárosi Járási Hivatal és a Sárbogárdi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 7.2. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Bicskei Járási Hivatal, az Enyingi Járási Hivatal, a Gárdonyi Járási Hivatal, a Martonvásári Járási Hivatal, a Móri Járási Hivatal és a Székesfehérvári Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
8. Győr-Moson-Sopron megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 8.1. Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Csornai Járási Hivatal, a Győri Járási Hivatal, a

- Mosonmagyaróvári Járási Hivatal, a Pannonhalmi Járási Hivatal és a Téti Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 8.2. Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kapuvári Járási Hivatal és a Soproni Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
9. Hajdú-Bihar megye területén működő általános hatáskörű nyugdij-megállapító szervek:
- 9.1. Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Berettyóújfalui Járási Hivatal, a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal és a Püspökladányi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 9.2. Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Debreceni Járási Hivatal, a Derecskei Járási Hivatal, a Hajdúhadházi Járási Hivatal és a Nyíradonyi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 9.3. Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúböszörményi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Balmazújvárosi Járási Hivatal, a Hajdúböszörményi Járási Hivatal és a Hajdúnánási Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
10. Heves megye területén működő általános hatáskörű nyugdij-megállapító szervek:
- 10.1. Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a BÉlapátfalvai Járási Hivatal, az Egri Járási Hivatal, a Füzesabonyi Járási Hivatal, a Hevesi Járási Hivatal és a Pétervásárai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 10.2. Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Gyöngyösi Járási Hivatal és a Hatvani Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
11. Jász-Nagykun-Szolnok megye területén működő általános hatáskörű nyugdij-megállapító szervek:
- 11.1. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Jászapáti Járási Hivatal és a Jászberényi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 11.2. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Karcagi Járási Hivatal, a Kunhegyesi Járási Hivatal, és a Tiszafüredi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 11.3. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kunszentmártoni Járási Hivatal, a Mezőtúri Járási Hivatal, a Szolnoki Járási Hivatal és a Törökszentmiklósi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
12. Komárom-Esztergom megye területén működő általános hatáskörű nyugdij-megállapító szervek:
- 12.1. Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe az Esztergomi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 12.2. Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kisbéri Járási Hivatal, a Komáromi Járási Hivatal, az Oroszlányi Járási Hivatal, a Tatabányai Járási Hivatal és a Tatai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.

13. Nógrád megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 13.1. Nógrád Megyei Kormányhivatal Balassagyarmati Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Balassagyarmati Járási Hivatal, a Rétsági Járási Hivatal és a Szécsényi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 13.2. Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Bátonyterenyei Járási Hivatal, a Pásztói Járási Hivatal és a Salgótarjáni Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
14. Somogy megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 14.1. Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kaposvári Járási Hivatal és a Marcali Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 14.2. Somogy Megyei Kormányhivatal Nagyatádi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Barcsi Járási Hivatal, a Csurgói Járási Hivatal és a Nagyatádi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 14.3. Somogy Megyei Kormányhivatal Siófoki Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Fonyódi Járási Hivatal, a Siófoki Járási Hivatal és a Tabi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
15. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 15.1. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Kisvárdai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kisvárdai Járási Hivatal, a Vásárosnaményi Járási Hivatal és a Záhonyi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 15.2. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Mátészalkai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Csengeri Járási Hivatal, a Fehérgyarmati Járási Hivatal, a Mátészalkai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 15.3. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Baktalórántházai Járási Hivatal, az Ibrányi Járási Hivatal, a Kemecei Járási Hivatal, a Nagykállói Járási Hivatal, a Nyírbátori Járási Hivatal, a Nyíregyházi Járási Hivatal és a Tiszavasvári Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
16. Tolna megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 16.1. Tolna Megyei Kormányhivatal Dombóvári Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Dombóvári Járási Hivatal és a Tamási Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 16.2. Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Bonyhádi Járási Hivatal, a Paksi Járási Hivatal, a Szekszárdi Járási Hivatal és a Tolnai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
17. Vas megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 17.1. Vas Megyei Kormányhivatal Körmendi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Körmendi Járási Hivatal, a Szentgotthárdi Járási Hivatal és a Vasvári Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;

- 17.2. Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Celldömölki Járási Hivatal és a Sárvári Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
- 17.3. Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Kőszegi Járási Hivatal és a Szombathelyi Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
18. Veszprém megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 18.1. Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Devecseri Járási Hivatal és a Pápai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 18.2. Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Sümegi Járási Hivatal és a Tapolcai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 18.3. Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe az Ajkai Járási Hivatal, a Balatonalmádi Járási Hivatal, a Balatonfüredi Járási Hivatal, a Várpalotai Járási Hivatal, a Veszprémi Járási Hivatal és a Zirci Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.
19. Zala megye területén működő általános hatáskörű nyugdíj-megállapító szervek:
 - 19.1. Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Keszthelyi Járási Hivatal, a Letenyei Járási Hivatal és a Nagykanizsai Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki;
 - 19.2. Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatala, amelynek illetékességi területe a Lenti Járási Hivatal, a Zalaegerszegi Járási Hivatal és a Zalaszentgróti Járási Hivatal illetékességi területére terjed ki.

Visszamenőlegesen megállapítható-e a nyugellátás?

A nyugellátás legkorábban az igénybejelentés napját megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg függetlenül attól, hogy már ezt az időpontot megelőzően is jogosult lett volna a kérelmező nyugellátásra. Az igénybejelentés időpontja az igénybejelentő lap benyújtásának, postára adásának a napja.

Visszamenőlegesen történő igényérvényesítés esetén nem folyósítható az öregségi nyugdíj arra az időszakra, ami alatt az öregségi nyugdíjas biztosítási jogviszonyban állt.

Visszavonható-e a nyugdíj megállapítása iránti igény?

A határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedése előtt igen. Ha az igénylő igénybejelentését a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedéséig visszavonja, a felvett nyugellátást harminc napon belül köteles visszafizetni, amennyiben ezen időpont előtt már előleget folyósítottak a részére.

Mely naptól állapítható meg a nyugellátás?

A nyugellátás attól a naptól állapítható meg, amely napon a jogosultsághoz szükséges feltételek bekövetkeztek.

Ha a saját jogú nyugellátást igénylő részére munkanélküliség esetére járó ellátást folyósítanak, a saját jogú nyugellátást legkorábban a munkanélküliség esetére járó ellátás folyósításának megszűnését követő naptól lehet megállapítani.

A baleseti hozzátartozói ellátás megállapítása iránti igényt mennyi időn belül lehet érvényesíteni?

Az üzemi baleset következtében meghalt személy hozzátartozója a halál napját követő két éven belül érvényesítheti igényét.

A fenti határidő után akkor lehet az igényt érvényesíteni, ha egykorú okirat (baleseti jegyzőkönyv, társadalombiztosítási vagy üzemi nyilvántartás, rendőrhatalósági eljárás során készült irat, orvosi lelet, boncolási jegyzőkönyv stb.) alapján kétséget kizáróan bizonyított, hogy üzemi baleset történt, továbbá a sérülés és a halál között okozati összefüggés van.

Mi történik abban az esetben, ha a nyugdíjra jogosultság fennáll, azonban kereseti adatok hiányában a nyugellátás összegét nem tudják megállapítani?

Ha a nyugellátásra jogosultság kétséget kizáróan fennáll, a nyugellátás összege azonban adatok hiánya vagy egyéb ok miatt az igénybejelentéstől számított 30 napon belül várhatóan nem határozható meg, akkor a rendelkezésre álló adatok alapján az igénylő részére végzésben előleget kell megállapítani, és folyósítani. A nyugellátás megállapításakor a nyugellátás összegébe a folyósított előleget be kell számítani.

Le lehet-e mondani a nyugellátásról?

A megállapított nyugellátásról lemondani, azt – mint a jogosult személyéhez kötött ellátást átruházni (engedményezni) – nem lehet.

IV. NYUGELLÁTÁSOK FOLYÓSÍTÁSA

Hogyan folyósítják a nyugdíjbiztosítási szervek által megállapított ellátásokat?

A saját jogú és a hozzátartozói nyugellátás a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság (NYUFIG) nyugdíjfolyósító törzsszám alatt folyósítja.

A nyugdíjfolyósító szerv a megállapított nyugellátás folyósítását - a kormányrendeletben meghatározott esetekben a határozat vele való közlését követő tizenhárom napon belül, egyéb esetben a folyósításhoz szükséges adatokat tartalmazó elektronikus adatállomány beérkezését követő tizenhárom napon belül -

- pénzforgalmi számláról történő készpénzkifizetés kézbesítése útján vagy a jogosult által megjelölt belföldi pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára,
- EGT-állam területén élők részére történő folyósítás esetén a jogosult által megjelölt, valamely EGT államban, pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára,
- Magyarországgal szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezményt kötött állam területén élő személy részére történő folyósítás esetén a jogosult által megjelölt, a szerződő államban, pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára, vagy
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett – gyermek árvaellátását a gyám, eseti gondnok által megjelölt gyámhatósági fenntartásos betétre vagy fizetési számlára történő utalással

teljesíti.

A nyugellátást havonta, forintban kell folyósítani, legkorábban attól a naptól kezdve, amelytől azt határozattal megállapították, a jogosultság megszűnésének (megszüntetésének) napjáig, de – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – legfeljebb a jogosult elhalálozásának napját magában foglaló naptári hónap utolsó napjáig.

A nyugdíjak folyósítási rendje szerint a bankszámlával rendelkezők egyenlegében legkésőbb minden hónap 12. napjáig megjelenik a nyugdíj. Aki készpénzben kapja a nyugdíját, annak az úgynevezett postai kifizetési naptárban meghatározott napon viszi ki a postás.

Mi történik akkor, ha a NYUFIG a megállapított nyugellátást késedelmesen folyósítja?

Ha a NYUFIG a megállapított nyugellátást a határozat kézbesítését követő 15 napon belül nem folyósítja, a késedelmesen folyósított nyugellátás összege után - a határidő lejártát követő naptól - késedelmi kamatot fizet. A késedelmi kamat naptári napokra számított mértéke a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

Ha a saját jogú nyugdíjkérelem elbírálása alatt a kérelmező meghal, a hozzátartozó hol nyújthatja be a hozzátartozói nyugellátásra vonatkozó kérelmét?

Ha a haláleset időpontjában a jogszerző már a nyugdíjra jogosultságát megszerezte, akkor is a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell a hozzátartozói kérelmet benyújtani, ha a saját jogú nyugdíj megállapító határozata még nem született meg.

Milyen adatváltozást kell bejelenteni a nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál és milyen a folyósító szervnél?

A kormányhivatalnál kell bejelenteni a jogosultságot érintő változásokat. Például: özvegy házasságkötése, árva tanulmányainak megszakítása, stb.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál kell a folyósítást érintő változásokat bejelenteni: névváltozás, címváltozás, akkor is, ha folyószámlára történik a folyósítás (visszaérkezett levél nyomán beszüntethetik a folyósítást), számlaszám-változás, tartós külföldi tartózkodás, szabadságvesztés megkezdése, stb.

Jár-e nyugdíj a szabadságvesztés ideje alatt?

Ha a jogosult előzetes letartóztatását vagy szabadságvesztés büntetését tölti, nyugellátását kérelmére

- az általa – visszavonásig érvényes – meghatalmazással ellátott személynek,
 - az általa megjelölt belföldi pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlájára, vagy
 - a büntetés-végrehajtási intézethez
- kell folyósítani.

A nyugellátásból mekkora összeget lehet letiltani?

Az adós társadalombiztosítási nyugellátásából legfeljebb 33%-ot lehet levonni. A levonás a nyugellátásnak legfeljebb 50%-áig terjedhet az alábbi követelések fejében:

- gyermektartásdíj,
- jogalap nélkül felvett nyugellátás.

Több letiltás esetén a levonás a nyugellátásnak legfeljebb 50%-áig terjedhet. Az árvaellátásból - legfeljebb 50% erejéig - a jogalap nélkül felvett árvaellátást lehet levonni.

A nyugdíjas halála esetén kit illet meg az utolsó havi nyugellátás?

A jogosult halála esetén a fel nem vett nyugellátást a vele közös háztartásban együtt élt házastárs, gyermek, unoka, szülő, nagyszülő és testvér egymást követő sorrendben, ezek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki végzés jogerőssé válása napjától számított egy éven belül.

Be kell-e jelenteni a nyugdíjas elhalálozását?

Igen, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál 15 napon belül. Ugyanannak a személyi körnek a kötelezettsége, akik az utolsó nyugdíj felvételére jogosultak.

Mi az eljárás, ha valaki egyszerre több nyugdíjbiztosítási ellátásra is jogosult?

Az a személy, aki egyidejűleg saját jogú és hozzátartozói ellátásra is jogosult, mindkettő korlátozás nélkül megállapítható a számára. Ha valaki két hozzátartozói nyugellátásra is jogosult, azok közül a számára kedvezőbbet választhatja azzal, hogy a másik hozzátartozó nyugellátás folyósítását szüneteltetni kell.

V. NYUGDÍJEMELÉS, NYUGDÍJPRÉMIUM

Milyen módszerrel történik a nyugdíjak értékének megőrzése?

A tárgyév január 1-je előtti időponttól megállapított társadalombiztosítási nyugellátást a megállapítás naptári évét követően minden év január hónapjában az emelés évére tervezett **fogyasztói árnövekedésnek megfelelő mértékben kell emelni (inflációkövető emelés).**

Az öregségi nyugdíj emelésével azonos módon és mértékben emelkedik többek között a hozzátartozói és a baleseti hozzátartozói nyugdíj, a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, az átmeneti bányászjáradék, a bányászok egészségkárosodási járadéka, a rokkantsági ellátás, a rehabilitációs ellátás, a baleseti járadék és a fogyatékosági támogatás.

A tárgyévi tervezett fogyasztói árnövekedést a központi költségvetésről szóló törvény állapítja meg. Ha a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja a törvényben meghatározott mértéket, akkor **november** hónapban – január 1-jére visszamenőleges hatállyal – **kiegészítő** nyugdíjemelést kell végrehajtani.

Amennyiben az eltérés az 1 százalékpontot nem éri el, akkor november hónapban az egész évre járó különbözetet **egy összegben** kell kiutalni.

A novemberi nyugdíjemelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének – a tárgyév első nyolc hónapjának tényadatára alapozott – várható mértékét kell figyelembe venni, amennyiben az meghaladja a fogyasztói árnövekedés várható mértékét.

Egyösszegű (novemberi) kifizetés esetén a következő év januárjában a nyugellátás és a baleseti járadék összegét – **az éves emelés végrehajtását megelőzően** – meg kell emelni az egyösszegű kifizetés összegének alapjául szolgáló, kormányrendeletben meghatározott százalékos mérték egy tizenketted részével.

Nyugdíjas fogyasztói árindex: A nyugdíjemelés mértékének meghatározásához nem az általános árindexet használják, hanem a KSH által közzétett ún. nyugdíjas fogyasztói árindexet, amelyet a nyugdíjasok fogyasztására nem jellemző termékek (például gyermekneveléssel, gondozással kapcsolatos tételek: iskolai étkezés, gyermeklábbeli stb.) elhagyásával, több ezer termék és szolgáltatás árának folyamatos figyelésével alakítanak ki. Három kitüntetett termék-, illetve szolgáltatáscsoport – élelmiszerek, gyógyszerek, lakhatással kapcsolatos kiadások – aránya ugyanakkor a nyugdíjas fogyasztói kosárban mintegy 60%, míg a lakosság egészének fogyasztói kosarában ez az arány csak 45% körüli.

A fogyasztói árindex meghatározására egyébként a fogyasztásban fontos szerepet betöltő és azt lehetőleg hosszú ideig képviselő mintegy 1100 terméket és szolgáltatást, úgynevezett reprezentánst használ a Központi Statisztikai Hivatal. Havonta reprezentánsokként 30-150, összesen pedig százezernél több árat gyűjtenek.

Mit jelent a nyugdíjprémium?

Ha a bruttó hazai termék (GDP) növekedésének tárgyévben várható mértéke a 3,5 százalékot meghaladja, és az államháztartás tárgyévi egyenlegcélja várhatóan teljesül, a tárgyév novemberében nyugdíjprémiumot kell fizetni.

VI. MÉLTÁNYOSSÁG, KIVÉTELES NYUGELLÁTÁS, KIVÉTELES NYUGDÍJEMELÉS

A méltányosság gyakorlásának milyen formái vannak?

Méltányosságból

- kivételes nyugellátás megállapítására,
- a folyósított nyugellátás összegének kivételes emelésére, illetőleg
- egyszeri segély engedélyezésére kerülhet sor.

Az ügyfél lakóhelye, tartózkodási helye, illetve székhelye, telephelye szerint illetékes **kormányhivatal** jár el a kivételes nyugellátás-emeléssel és az egyszeri segéllyel kapcsolatos ügyekben, ha a kérelmező nyugellátásban részesül.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központ jár el:

- a kivételes nyugellátás megállapításával kapcsolatos ügyekben, ideértve a továbbtanuló árva árvaellátásának kivételes meghosszabbítását is, és
- a méltányossági nyugellátás-emeléssel és az egyszeri segéllyel kapcsolatos ügyekben, ha a kérelmező hozzátartozói nyugellátásban részesül,
- rendkívül indokolt esetben nyugdíj megállapítás, vagy emelés esetén.

1. Kivételes nyugellátás megállapítása

Kinek a részére állapítható meg kivételes nyugellátás?

Az öregségi nyugdíjkorhatárt elérő személy, a megváltozott munkaképességű özvegy és az árva részére.

Milyen formában és ahova kell benyújtani a kivételes nyugellátás megállapítása iránti kérelmet?

A kérelem az e célra rendszeresített, K15 kódjelű nyomtatványon (Kérelem-adatlap nyugellátás méltányossági alapon történő megállapításához) nyújtható be. A nyomtatvány az ONYF honlapjáról (www.onyf.hu) letölthető.

A kérelmet pontosan kitöltve és aláírva az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központjához (Cím: 1081 Budapest, Fiumei út 19./a. Postacím: 1916 Budapest) kell benyújtani. A kérelem kormányablakban is benyújtható.

A kérelemben meg kell jelölni azokat a különös méltánylást érdemlő körülményeket, amelyek a kivételes nyugellátás megállapítását, indokolják.

Ha a kérelmet a kormányhivatalhoz vagy járási hivatalhoz nyújtották be, a kormányhivatal, illetve a járási hivatal a kérelmet az elbíráláshoz szükséges adatok, igazolások beérkezését követő tizenöt napon belül a Központhoz továbbítja.

Mely esetben lehet a kivételes nyugdíjat megállapítani?

Abban az esetben állapítható meg

- kivételes öregségi nyugdíj, ha az öregségi nyugdíjkorhatárt elért kérelmező rendelkezik a nyugdíj megállapításához szükséges szolgálati idő legalább felével,

- kivételes özvegyi nyugdíj, árvaellátás, ha az elhunyt jogszerző rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz, illetőleg az özvegyi nyugdíj megállapításához szükséges szolgálati idő legalább felével, és az özvegy, illetve árva megfelel az özvegyi nyugdíjra, illetve árvaellátásra való jogosultság feltételeinek, továbbá
- a kérelmező nem részesül a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdésének *i)* pontjában megjelölt rendszeres pénzellátásban, ide nem értve az időskorúak járadékát.

Rendkívül indokolt esetben mikor állapítható meg árvaellátás?

Rendkívül indokolt esetben kivételes árvaellátás megállapítható akkor is, ha

- az elhunyt az előírt szolgálati idő felével sem rendelkezett,
- az árva közép fokú iskolában nem nappali rendszerű iskolai oktatásban vesz részt, vagy felsőoktatási intézményben nem nappali képzésben folytat tanulmányokat,
- az árva az elhunyt jogszerző halálakor a 16. életévét betöltötte, de a 18. életévét még nem töltötte be, és egészségi állapota - a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvényben foglaltak szerint - legfeljebb 30 százalékos, vagy
- az elhunyt jogszerző Magyarországon nem szerezte meg a jogosultsághoz szükséges szolgálati időt, az árva alapvető szükségleteinek a biztosítása veszélyeztetve van, és az árvaellátásra való jogosultság fennállása a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek vagy szociális biztonsági (szociálpolitikai) egyezmény alapján figyelembe vehető szolgálati időre vonatkozó adatoknak a beérkezéséig nem bírálható el.

Meddig hosszabbítható meg az árvaellátás?

A 25. életévét betöltött, felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanulmányokat folytató személy árvaellátásának meghosszabbítása az első - alap- és mester- vagy osztatlan - képzésben, az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányok folytatásának idejére, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési időt meg nem haladóan, legfeljebb a 27. életév betöltéséig engedélyezhető. Rendkívül indokolt esetben a Központ a feltételek hiányában is meghosszabbíthatja a jogosultságot.

Mely esetben nem lehet kivételes nyugellátást megállapítani?

Nem állapítható meg kivételes nyugellátás, annak a személynek, aki

- előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés büntetését tölti, vagy
- tartós bentlakásos intézményben él, vagy árva esetén otthont nyújtó ellátásban részesül, illetőleg javítóintézetben van elhelyezve.

Milyen összegben engedélyezhető kivételes nyugellátás?

A kivételes nyugellátás engedélyezett összege nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének a másfélszeresét, de nem lehet kevesebb annak ötven százalékánál.

2. Kivételes nyugdíjmelés

Ki kérhet a kivételes nyugdíjmelést?

Nyugellátásban részesülő személy, abban az esetben, ha a folyósított nyugellátás és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1)

bekezdésének i) pontjában megjelölt, számára esetlegesen folyósított rendszeres pénzellátás – ide nem értve az időskorúak járadékát – együttes havi összege **nem haladja meg a 85.000,- forintot**. Rendkívül indokolt esetben a nyugdíjemelést a Központ engedélyezi, ha a havi jövedelem nem haladja meg a 90.000,- Ft-ot.

Hova kell benyújtani a kivételes nyugdíjemelés iránti kérelmet?

A hozzátartozó nyugellátásban részesülő személy a kérelmet az Országos A kérelem az e célra rendszeresített, K16 kódjelű nyomtatványon (Kérelem-adatlap nyugellátás méltányossági alapon történő emeléséhez) nyújtható be. A nyomtatvány az ONYF honlapjáról (www.onyf.hu) letölthető.

A kérelmet pontosan kitöltve és aláírva, **hozzátartozó nyugellátásban részesülő személy esetén**, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központjához (Cím: 1081 Budapest, Fiumei út 19./a. Postacím: 1916 Budapest) kell benyújtani.

A saját jogú **nyugellátásban** részesülő személy a nyugdíjemelés iránti kérelmet a lakóhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalhoz nyújthatja be. A kérelem kormányablakban is benyújtható.

Ha a kormányhivatal megállapítja, hogy a kérelmező nem felel meg az általa engedélyezhető kivételes nyugellátás-emelés feltételeinek, de a rendkívüli elbírálás feltételei fennállnak, a kérelmet az iratokkal együtt megküldi a Központnak. A kérelemben meg kell jelölni azokat a különös méltánylást érdemlő körülményeket, amelyek a kivételes nyugellátás megállapítását, indokolják.

Milyen időközönként állapítható meg kivételes nyugdíjemelés?

Kivételes nyugdíjemelés a nyugellátás megállapítását, továbbá a korábbi méltányossági nyugdíjemelést követő 3 éven belül nem állapítható meg. Rendkívül indokolt esetben a Központ 3 éven belül is engedélyezhet nyugdíjemelést.

A kivételes nyugellátás emelés engedélyezésénél kiket részesítenek előnyben?

A kivételes nyugdíjemelés engedélyezésénél előnyben kell részesíteni

- férfiak esetében a 35 évnél, nők esetében a 30 évnél több szolgálati idővel rendelkező személyt,
- a 70 éven felüli személyt,
- azt a kérelmezőt, aki saját háztartásában vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermeket nevelt, és
- azt a személyt, aki kivételes nyugellátás-emelésben korábban nem részesült.

A kérelem elbírálása során kiemelt figyelmet fordítanak különösen azokra a körülményekre, amelyek veszélyeztetik, illetőleg befolyásolják a kérelmező megélhetését vagy aránytalanul súlyos terhet jelentenek (tartós betegség, megnőtt gyógyszer- és lakásfenntartási költségek, a házastárs halála, tartásra köteles és képes hozzátartozó hiánya stb.)

A megállapító szerv indokolt esetben vizsgálhatja, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek-e, szükség esetén a kérelmezőt hiánypótlásra is felszólíthatja. A döntésről a kérelmezőt írásban értesítik.

Milyen összegben engedélyezhető kivételes nyugdíjemelés?

A kivételes nyugdíjmelés összege nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének 25 százalékát **(7.125,- forint)**, de nem lehet kevesebb annak 10 százalékánál **(2.850,- forint)**.

Kinek nem állapítható meg kivételes nyugellátás, illetőleg nem engedélyezhető kivételes nyugdíjmelés?

Nem állapítható meg kivételes nyugellátás, illetőleg nem engedélyezhető kivételes nyugdíjmelés annak a személynek, aki előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés büntetését tölti, vagy a szociális igazgatásról szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57. §-a (2) bekezdésének a)-c) pontja szerinti tartós bentlakásos intézményben él, vagy a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény szerinti, otthont nyújtó ellátásban részesül, illetőleg javítóintézetben van elhelyezve.

3. Egyszeri segély

Mely esetben állapítható meg egyszeri segély a nyugellátásban részesülő személy részére?

Abban az esetben, ha olyan élethelyzetbe került, amely létfenntartását veszélyezteti. A kérelem elbírálásakor előnyben részesítik a kérelmezőt, ha az egyszeri segélyt katasztrófa, elemi csapás, közeli hozzátartozó halála, illetve a kérelmező vagy közeli hozzátartozójának betegsége miatt igényli. A kérelem elbírálásánál figyelembe veszik a kérelmezővel közös háztartásban élő, jövedelemmel nem rendelkező eltartottak számát is.

Az egyszeri segély akkor engedélyezhető, ha a kérelmező havi jövedelme nem haladja meg

- a 75.000,- forintot, ha a kérelmező közeli hozzátartozójával közös háztartásban él,
- a 85.000,- forintot, ha a kérelmező egyedül él.

Rendkívül indokolt esetben a Központ a feltételek hiányában is engedélyezheti az egyszeri segély megállapítását.

Milyen formában kell benyújtani az egyszeri segély megállapítására vonatkozó kérelmet?

A kérelem az e célra rendszeresített, K17 kódjelű nyomtatványon (Kérelem-adatlap az egyszeri segély igényléséhez) nyújtható be. A nyomtatvány az ONYF honlapjáról (www.onyf.hu) letölthető.

A kérelemben fel kell sorolni azokat a különös méltánylást érdemlő körülményeket, amelyek megalapozhatják a kérelem teljesíthetőségét. A kérelem elbírálásához mellékelni kell a rendkívüli körülményeket alátámasztó igazolásokat (pl. a kérelmező nevére kiállított temetési számla, egészségi állapotra, gyógyszerköltségre vonatkozó dokumentumok, stb.).

Hova kell benyújtani az egyszeri segély megállapítása iránti kérelmet?

A kérelmet pontosan kitöltve és aláírva, **hozzátartozó nyugellátásban részesülő személy esetén**, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központjához (Cím: 1081 Budapest, Fiumei út 19./a. Postacím: 1916 Budapest) kell benyújtani.

A **saját jogú nyugellátásban** részesülő személy az egyszeri segély iránti kérelmet a lakóhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalhoz nyújthatja be. A kérelem kormányablakban is benyújtható.

Ha a kormányhivatal megállapítja, hogy a kérelmező nem felel meg az általa engedélyezhető egyszeri segély feltételeinek, de a rendkívüli elbírálás feltételei fennállnak, a kérelmet az iratokkal együtt megküldi a Központnak.

Az egyszeri segély évente hány alkalommal állapítható meg?

Az egyszeri segély a kérelmező számára évente csak egy alkalommal állapítható meg.

Milyen összegben kerül megállapításra az egyszeri segély?

Az egyszeri segély összege nem lehet kevesebb 15.000,- forintnál, de nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét (42.750,- Ft). Ezen összeghatárt meghaladó egyszeri segélyt csak rendkívül indokolt esetben az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központja engedélyezhet.

Az egyszeri segély hogyan kerül kifizetésre?

Az engedélyezett egyszeri segélyt a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság utalja a nyugdíj folyósításával azonos módon.

Rehabilitációs ellátásban, vagy rokkantsági ellátásban részesülő személy részére engedélyezhető-e egyszeri segély?

A rokkantsági ellátás és a rehabilitációs ellátás nem minősül nyugellátásnak, ezért részükre segély megállapítása nem engedélyezhető.

VII. A NYUGDÍJASOK ÉS A KORHATÁR ELŐTTI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐK ADÓ ÉS JÁRULÉKFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉGEI

Adóköteles bevételnek minősül-e a nyugdíj?

A nyugdíj, valamint a korhatár előtti ellátás **adómentes bevétel**, az adó megállapítás során nem kell összevonni az esetleges egyéb jövedelmekkel.

2012. január 1-jétől – az alábbi kivételekkel – az 1955-ben vagy azt követően született, szolgálati nyugdíjban részesülő személynek a szolgálati nyugdíját a 2012. januári nyugdíjemelés mértékével növelt összegben 2012. január 1-jétől szolgálati járandóság elnevezéssel folyósítják tovább.

A szolgálati járandóság továbbfolyósított összegét úgy kell meghatározni, hogy a havi összegét csökkenteni kell a személyi jövedelemadó mértékével (15%).

Nyugdíjas munkavállalónak kell-e járulékokat fizetnie?

A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott a járulékalapot képező jövedelme után természetbeni egészségbiztosítási járulékot (4%) és nyugdíjjárulékot (10%) fizet. Ha a nyugdíj folyósítása szünetel, a saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott pénzbeli egészségbiztosítási járulékot (3%) is köteles fizetni.

Ki minősül kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak?

Az az egyéni, illetve társas vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Ki minősül saját jogú nyugdíjasnak?

Az a természetes személy, aki

- a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény, illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a 14. § (3) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott saját jogú nyugellátásban, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,
- a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül.

Milyen járulékfizetési kötelezettsége van a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vagy társas vállalkozónak?

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után a társas vállalkozás egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezett, melynek havi összege 7.110,- forint.

Hogyan alakul a munkaviszonyban álló korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek járulék-fizetési kötelezettsége?

A munkaviszonyban álló, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy a járulékalapot képező jövedelme után egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot (8,5%), valamint nyugdíjjárulékot (10%) fizet.

A korhatár előtti ellátásban, vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek a nyugdíjjárulék megfizetésével további szolgálati időre szereznek jogosultságot, így az öregségi nyugdíjkorhatár elérésekor kérhetik a szolgálati idő újbóli megállapítását. Amennyiben az újonnan szerzett szolgálati idő figyelembevételével megállapított nyugdíj összege magasabb, mint a korhatár előtti ellátás összege, úgy a kedvezőbb összegű ellátást folyósítják.

Jogosult-e álláskeresői járadékra a korhatár előtti ellátásban, vagy szolgálati járandóságban részesülő személy?

Igen, azonban a korhatár előtti ellátás folyósítását szüneteltetni kell azokra a hónapokra, amikor a jogosult álláskeresői járadékban részesül.

Milyen járulékfizetési kötelezettsége van a korhatár előtti ellátásban, vagy szolgálati járandóságban részesülő egyéni, vagy társas vállalkozóknak?

A korhatár előtti ellátás és a szolgálati járandóságban részesülő személy nem minősül **kiegészítő tevékenységet végző vállalkozónak** ezért **meg kell fizetniük a szociális hozzájárulási adót (22%) és az egyéni járulékokat (18,5%).**

Minisztériumi anyagokból összeállítva.